

Żeby świat był lepszy ... By nigdy nie powtórzył się Holokaust ...

Autor: Bogumiła Miodyńska Kowalczyk

15.05.2012.

Zmieniony 21.05.2012.

Żeby świat był lepszy konieczna jest miłość do każdego człowieka. I tolerancja, bez względu na rasę, religię i narodowość. Irena Sendlerowa

{jgrotator folder:=[images/stories/artykuly/szkola_globalna/zeby_swiat_byl_lepszy/poziom] rotatetime:=[4] transition:=[fluids] width:=[500] height:=[332]}

1. Wychowanie w duchu wartości

Jednym z głównych celów działalności Klubu Europejskiego &Szkola Globalna i Humanitarna& przy XXXIII Liceum Ogólnokształcącym im. ks. prof. Józefa Tischnera w Łodzi jest promowanie dialogu międzykulturowego oraz takich postaw obywatelskich, które uczą cenić różnorodność, otwartość i tolerancję dla innych kultur i religii oraz odmiennych postaw i systemów wartości.

2. Projekt &Moje serce dla Świata& W procesie dydaktyczno-wychowawczym szkoły ważne jest wychowanie w duchu wartości, kształtowanie postaw tolerancji wobec odmienności i różnorodności oraz uznanie wartości pluralizmu w życiu społecznym, religijnym oraz kulturze.

Jednym z wielu przedsięwzięć realizujących te cele był przeprowadzony przez Klub Europejski &Szkola Globalna i Humanitarna& projekt &Moje serce dla Świata&, który wpisuje się w nowoczesny sposób postrzegania procesu edukacji. Jego priorytetem było inicjowanie wydarzeń, kreowanie i realizowanie wszelkich form działalności szkolnej i pozalekcyjnej związanej z upowszechnieniem idei poszanowania wartości ogólnoludzkich.

Realizując ten projekt stosowałyśmy metody aktywne, warsztatowe, angażujące inwencję własną ucznia, która sprzyja rozwojowi kreatywności, wyobraźni i samodzielności myślenia.

Działania projektowe, uczenie poprzez doświadczenie podczas międzynarodowych spotkań młodzieży i wyjazdów edukacyjnych w Polsce i za granicą uatrakcyjniły ofertę edukacyjną naszego liceum.

Projekt &Moje serce dla Świata& przybliżył uczniom różne kultury świata ‐ w tym kulturę żydowską, która stanowi integralną część historii naszego miasta. Tragiczne losy Żydów podczas II wojny światowej ‐ w czasie Holokaustu - odcisnęły piętno na historii Łodzi. Pozostałe ślady martyrologii tego narodu w naszym mieście np. teren byłego getta, stacja kolejowa Radegast, Mauzoleum Radogoszcz oraz Pomnik Martyrologii Dzieci &Pęknięte Serce& stale przypominają o konieczności wychowania młodzieży w duchu wartości, z których najważniejsze są godność i życie ludzkie.

Część projektu &Moje serce dla Świata& poświęconej historii i kulturze żydowskiej realizowaliśmy w dwóch etapach - historycznym i kulturowym.

2.1 Etap historyczny W tym etapie młodzież poznawała historię narodu żydowskiego, w szczególności historię Żydów łódzkich, ich tragiczne losy podczas II wojny światowej oraz związaną z tą problematyką historię NSDAP, działalność opozycji antyhitlerowskiej a także ludzi, którzy ratowali życie Żydów skazanych na zagładę.

Ucniowie zdobywali wiedzę i umiejętności podczas lekcji i warsztatów historyczno-językowych, przygotowywali wystawy tematyczne np.: &Historia Żydów łódzkich&, &Cegiełki pamięci kultury żydowskiej&, &Historia Holokaustu&, &Życie i działalność Ireny Sendlerowej&, &Medal Sprawiedliwy wśród Narodów Świata&, organizowali także konkursy wiedzy, również dla środowiska lokalnego, np. dla uczniów Gimnazjum nr 5 im. Króla Władysława Jagiełły w Łodzi. Niezwykle ważne dla procesu dydaktyczno-wychowawczego było zaplanowanie i zorganizowanie zwiedzania byłych niemieckich obozów koncentracyjnych Gross-Rosen i Auschwitz-Birkenau.

Obóz KL Gross-Rosen zwiedzaliśmy wspólnie z uczniami niemieckimi, podczas Polsko-Niemieckiego Spotkania Młodzieży w Krzyżowej, które zorganizowaliśmy wspólnie z Fundacją &Krzyżowa dla Porozumienia Europejskiego& oraz niemiecką szkołą Willy-Brandt-Gesamtschule z Marl. Zwiedzanie rozpoczęliśmy od zapoznania się z makietą obozu, następnie obejrzelismy film, w którym byli więźniowie obozu opowiadali o pracy w kamieniołomach oraz wstrząsających warunkach życia

obozowego. Następnie udaliśmy się na teren obozu. Przerazający widok kamiennego piekła: ściana śmierci, piec krematoryjny, baraki więźniów, łazienki i kuchnia obozowa oraz natłok wstrząsających informacji wywarł na uczniach ogromne wrażenie. Ta lekcja historii z pewnością pozostanie na długo w pamięci naszych uczniów.

Podsumowaniem była „cicha” polsko-niemiecka dyskusja o KL Gross-Rosen. Zadaniem młodzieży było wyrażenie swoich emocji i refleksji w językach obcych na temat Holokaustu. Uczniowie nie mogli się porozumiewać, ale każdy mógł zapoznać się z tym, co napisali inni. Następnie młodzież uczestniczyła w zajęciach warsztatowych o gettach - warszawskim i łódzkim. Ważne było, że o tym drażliwym temacie nasi uczniowie dyskutowali z młodymi Niemcami i mogli wypracować wspólne stanowisko. Doszli oni do wniosku, że aby budować zjednoczoną Europę, należy szukać kompromisów i zapobiegać powtórzeniu się tragicznej historii.

Polsko-niemieckie warsztaty na temat tolerancji uzmysłowiły młodzieży, jak ważne jest przełamywanie istniejących stereotypów i uprzedzeń, natomiast obejrzenie filmu historycznego w języku niemieckim uzupełniło wiedzę uczniów o II wojnie światowej.

Temu celowi służył również wyjazd edukacyjny do Norymbergii, gdzie w Dokumentationszentrum Reichsparteitagsgelände czyli Centrum Dokumentacji Terenu Zjazdów Partyjnych NSDAP młodzież mogła szczegółowo prześledzić historię NSDAP i poznać drugą stronę dramatu wojennego - czyli historię nazistów, sprawców tragedii ludzkości, m.in. narodu żydowskiego.

Ucząc młodzież o II wojnie światowej należało zapoznać ją z działalnością opozycji antyhitlerowskiej w Niemczech. Zrealizowaliśmy ten plan na przykładzie grupy oporu „Kraug z Krzyżowej” zwiedzając posiadłość hrabiego Helmuta Jamesa von Moltke, który był przywódcą tej opozycji. Pozostawił on po sobie przesłanie do Europejczyków, pełne wiary w zwycięstwo dobra i harmonijnego współżycia ludzi różnych nacji w Europie.

Szczególną uwagę poświęciliśmy ludziom, którzy w czasie wojny, z narażeniem własnego życia, ratowali Żydów. Tych „Sprawiedliwych wśród Narodów Świata” było wprawdzie wielu, my jednak realizując cele i założenia naszego projektu skupiliśmy swą uwagę na osobie Ireny Sendlerowej. W swoim życiu, działaniach i poglądach kierowała się ona fundamentalnymi wartościami i ideałami takimi jak: miłość do ludzi, niezgoda na krzywdę innych, odwaga cywilna, pokora i skromność oraz umiejętność sprzeciwiania się złu.

2.2 Etap kulturowy

Ten etap obejmował szerokie spektrum różnorodnych działań, które miały na celu ukazanie bogactwa kultury żydowskiej w takich dziedzinach jak: religia, literatura, muzyka, teatr, film, taniec i sztuki plastyczne.

Uczniowie zebrali informacje dotyczące historii i kultury żydowskiej, które wykorzystali do wykonania albumu „Śladami Żydów w Łodzi”. Zorganizowali także dwie wystawy „Zabytki kultury żydowskiej w Łodzi”, na które złożyły się prace plastyczne i zdjęcia wykonane przez uczniów w czasie wędrowki szlakiem zabytków kultury żydowskiej w naszym mieście.

W akademii filmowej obejrzeni amerykańsko-brytyjski film „Chłopiec w pasiastej piżamie”, którego akcja umieszczona jest w czasach II wojny światowej. Następnie został ogłoszony i przeprowadzony konkurs na najlepszą recenzję z tego filmu w języku niemieckim.

Dużym zainteresowaniem społeczności szkolnej cieszyła się wykonana przez uczniów prezentacja przysłów, mądrości i dowcipów żydowskich oraz konkurs na ich ilustrację. Na konkurs napłynęło wiele ciekawych prac przedstawiających w trafny i dowcipny sposób specyficzne i filozoficzne podejście do życia oraz humor żydowski.

Uczniowie sporządzili także słowniczki języka hebrajskiego oraz jidisch, z których korzystali m.in. podczas wielokulturowego konkursu językowego składając sobie życzenia świąteczne i walentynkowe - także w tych językach.

Istotnym elementem w poznawaniu literatury żydowskiej był udział uczniów w „Tygodniu kultury żydowskiej” w sieci handlowej Empik. Młodzież miała tu możliwość zapoznania się z wydawnictwami poświęconymi zarówno tematyce żydowskiej, jak i z książkami autorów żydowskich piszących na tematy współczesne.

2.3 Współpraca z Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi

Realizację projektu „Moje serce dla Świata” wzbogaciśmy korzystając z programów oferowanych przez Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi.

Niezwykle ważny dla realizacji naszego projektu był udział w „Dniach Kultury Żydowskiej” Młodzież uczestniczyła w spotkaniach, warsztatach, wykładach, projekcjach filmów i koncertach, podczas których poznała ogromne bogactwo kultury żydowskiej oraz twórczość jej wybitnych przedstawicieli związanych z Łodzią.

O tradycji żydowskiej i świętach, m.in. święcie Szawuot dowiedziała się na spotkaniu z Symchem Kellerem - Przewodniczącym Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Łodzi oraz miała jednocześnie okazję zwiedzić jedyną czynną synagogę przy ul. Rewolucji 1905r. nr 28 w Łodzi.

Podczas wykładów i warsztatów w synagodze uczniowie poznali tajniki żydowskich tradycji i symboli, dowiedzieli się, do czego służą tałas, kipa czy mezuzah, o których opowiedziała Izabela Grynsztajn z Fundacji Monumentum Iudaicum Lodzense.

Uczniowie uczestniczyli w wieczorze poświęconym twórczości Juliana Tuwima, który odbył się w Klubie Szafa. O książce poświęconej Wierze Gran, zmarłej przed kilku laty przedwojennej artystce i piosenkarce żydowskiego pochodzenia, dowiedzieli się od jej autorki Agaty Tuszyńskiej, pisarki, poetki i reportażystki.

Niezwykłych wrażeń dostarczył młodzieży film dokumentalny „8 historii, które nie zmieniły świata”, którego bohaterką jest, między innymi, Halina Elczewska, ocalała z łódzkiego getta. Jest ona pomysłodawczynią Łódzkiego Parku Ocalałych będącego symbolem zwycięstwa życia nad śmiercią.

Na długo w pamięci słuchaczy pozostanie wspaniały koncert muzyki jidisch w wykonaniu Raphaela Rogińskiego, który odbył się w Pałacu Izraela Poznańskiego w Łodzi. Uczestniczący w koncercie uczniowie mogli także obejrzeć kolekcję sztuki – w tym Galerii Mistrzów Polskich.

Niezwykłym artystycznym doznaniem było uczestnictwo młodzieży w „Dniach Pamięci” zorganizowanych z okazji Międzynarodowego Dnia Pamięci o Ofiarach Holokaustu przez Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce, Teatr im. Stefana Jaracza w Łodzi i Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego. W Teatrze im. Jaracza uczniowie obejrzeli spektakl pod tytułem „Przed odejściem w stan spoczynku” w reżyserii Grzegorza Wiśniewskiego zrealizowany na podstawie sztuki Thomasa Bernharda.

Wykład na temat „Księga Psalmów - dialog chrześcijaństwa i judaizmu. Co nas łączy, co nas dzieli?” wygłoszony przez rabina Sachę Pecaric z Nowego Jorku, z wykształcenia filologa i teologa, współautora przekładu i redaktora pierwszego po wojnie żydowskiego przekładu Tory zorganizowany został przez Centrum Dialogu im. Marka Edelmana i Muzeum Miasta Łodzi. Uczniowie mieli możliwość zapoznania się m.in. z problemami lingwistycznymi związanym z przekładem Tory na język polski.

3. Podsumowanie

Ze względu na szczególną rolę, jaką przykładamy do wychowania młodzieży w duchu tolerancji i dialogu projekt „Moje serce dla Świata” zawierał zagadnienia z zakresu wielokulturowości i międzykulturowości oraz wiedzy o mniejszościach narodowych, ich kulturze, historii i religii.

Szczególną uwagę poświęciliśmy mniejszości żydowskiej. Stanowi ona część polskiej historii i współczesności, dlatego poprzez działania edukacyjno-wychowawcze podjęte w tym projekcie, staraliśmy się wpajać młodzieży szacunek dla dziedzictwa kulturowego tego narodu oraz przekonanie o konieczności jego ochrony. Niestety, często jeszcze jesteśmy świadkami zachowań o charakterze ksenofobicznym lub rasistowskim, co świadczy o niezrozumieniu podstawowych zasad dotyczących optymalnego współistnienia narodów.

Dlatego działania w projekcie „Moje serce dla Świata” zaplanowaliśmy tak, by bliska była naszej młodzieży idea Polski tolerancyjnej, otwartej dla wszystkich, którzy czują się związani z naszym krajem i chcą działać dla jego dobra. {jgxfal

folder:=[images/stories/artykuly/szkola_globalna/zeby_swiat_byl_lepszy] title:=[01. Raphael Rogiński - koncert muzyki jidisch|02. Raphael Rogiński - koncert muzyki jidisch|03. Raphael Rogiński - koncert muzyki jidisch|04. W Pałacu Poznańskiego - koncert muzyki jidisch|05. W Pałacu Poznańskiego - koncert muzyki jidisch|06. Rabin Sacha Pecaric z Nowego Jorku - wykład o Torze|07. Rabin Sacha Pecaric z Nowego Jorku - wykład o Torze|08. Rabin Sacha Pecaric z Nowego Jorku - wykład o Torze|09. Rabin Sacha Pecaric z Nowego Jorku - wykład o Torze|10. W Pałacu Poznańskiego - wykład o Torze|11. W

Pałacu Poznańskiego - wykład o Torze|12. Symcha Keller - Przewodniczący Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Łodzi - wykład o tradycjach żydowskich w synagodze|13. Synagoga przy ul. Rewolucji 1905r. nr 28 w Łodzi|14. W Teatrze im. Jaracza - sztuka "Przed odejściem w stan spoczynku"|15. W Teatrze im. Jaracza - sztuka "Przed odejściem w stan spoczynku"|16. W Kinie Cytryna film dokumentalny "8 historii, które nie zmieniły świata"|17. Projekt - Moje serce dla Świata - wystawa|18. Wystawa i lekcja nt Moje serce dla Świata|19. Konkurs Cegiełki pamięci kultury żydowskiej|20. Cegiełki pamięci kultury żydowskiej|21. Cegiełki pamięci kultury żydowskiej|22. Gimanzjum nr 5 w Łodzi - Konkurs Cegiełki pamięci kultury żydowskiej|23. Gimanzjum nr 5 w Łodzi - Konkurs Cegiełki pamięci kultury żydowskiej|24. Gimanzjum nr 5 w Łodzi - Konkurs Cegiełki pamięci kultury żydowskiej|25. Gimanzjum nr 5 w Łodzi - Spotkanie nt. konkursu - Cegiełki pamięci kultury żydowskiej|26. Centrum Dokumentacyjne NSDAP w Norymberdze|27. Makieta obozu KL Gross-Rosen|28. Kamieniołomy w KL. Gross-Rosen|29. Krąg z Krzyżowej - Wykład o koalicji antyhitlerowskiej|30. Krąg z Krzyżowej - w posiadłości hrabiego Jamesa von Moltke] cols:=[5]}